

Insändare Vi måste vårda våra hav

13 april 2024 16:10

DD Debatt

Havet symboliserar för många semester och bad, vilket ger positiva associationer som bidrar till vårt välmående. Men för att fortsatt kunna njuta av havet är det nödvändigt att dess välmående bevaras. Algblomningar, döda bottnar och utfiskning är tyvärr ett ökande problem. Och de näringsvävar som havens djur och växter skapar är känsliga för störningar. Försvinner en art kan havens balans rubbas med stora negativa effekter som följd. I dag är till exempel bestånden av sill och torsk i Östersjön överfiskade, och överlevnaden för en så ekonomiskt viktig art som torsk anses vara starkt hotad (havet.nu) Att återställa rubbade ekosystem kan ta lång tid. Ett tydligt exempel är Kanadas tidigare enorma torskbestånd som ännu inte återhämtat sig, trots 30 år av i princip totalt fiskestopp. Positivare exempel finns bland annat i Medelhavet, där utfiskade bestånd hämtat sig efter några års fiskestopp följt av genomtänkt beståndsvård.

Många beslut som rör haven och dess överlevnad fattas av EU. Gränser för fisket är en sådan fråga, utformning av marina reservat en annan. Inom EU diskuteras för närvarande till exempel om bottentrålning ska tillåtas inom marina reservat, en fiskemetod som oftast ger bestående skador på känsliga ekosystem och även bidrar till försurningen av haven. Ett sänkt pH i vattnet – ett ”surare vatten” – har en negativ inverkan på flera av de organismer som utgör basen i havets näringsproduktion. De ökande halterna av koldioxid i atmosfären leder också till försurning – eftersom haven absorberar koldioxid ur atmosfären – och höjer dessutom havens medeltemperaturer. Det senare kan vara speciellt problematiskt i Östersjön eftersom de arter som finns där inte kan undkomma ökande temperaturer genom att röra sig norrut.

Att EU arbetar med gemensamma lagar och riktlinjer för att minska klimatpåverkan och skydda Europas hav är positivt – haven är ju våra gemensamma tillgångar. EU har under den nuvarande mandatperioden tagit flera beslut som gynnar klimat och biologisk mångfald. Men nu gror ett växande politiskt motstånd mot ytterligare miljölagstiftning runt om i Europa. Flera av EU:s medlemsstater tvekar att prioritera miljöfrågor. Och de högnationalistiska grupperna i EU-parlamentet, som vill tvärbromsa miljöpolitiken, förutspås växa kraftigt i vårens EU-val. Det är därför extra viktigt att rösta i valet till EU-parlamentet den 9 juni och att välja politiker som vill stå upp för och satsa på miljöfrågor. Inte minst för havens skull.

Lena Forsell, för Naturskyddsföreningen Falun